

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов**

КУРСОВА РОБОТА
з методики навчання англійської мови
на тему: «Методика формування лінгвосоціокультурної компетентності
в аудіюванні з використанням аудіоматеріалів на уроках англійської
мови в основній школі.»

студентки групи **СОа 15-19**
педагогічного факультету романо-германської та
української філології
освітньої програми «Іноземні мови
та літератури, методика навчання іноземних мов і
зарубіжної літератури (англійська мова
і друга західноєвропейська мова)»
за спеціальністю 014 Середня освіта
Шинкаренко Анни Олегівни

Члени комісії:

_____
(підпис)

_____
(підпис)

_____
(підпис)

Науковий керівник:
канд. пед. н., доц. Борецька Г. Е.

Національні шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1. Теоретичні основи лінгвосоціокультурної компетентності ...6	
1.1 Особливості формування лінгвосоціокультурної компетентності.....	6
1.2 Мета та цілі формування ЛСКК в учнів основної школи.....	10
1.3 Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності.....	12
Висновок до 1 розділу	14
Розділ 2. Формування лінгвосоціокультурної компетентності у педагогічній діяльності	16
2.1 Критерії відбору вправ та завдань для формування лінгвосоціокультурної компетентності	16
2.2 Вправи і завдання для формування лінгвосоціокультурної компетентності.....	18
2.3 Складнощі та подолання наявних перешкод при формуванні лінгвосоціокультурної компетентності.....	20
2.4 Фрагмент уроку з формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні.....	23
Висновок до 2 розділу.....	26
Висновки	27
Резюме	28
Список використаної літератури	29

ВСТУП

Актуальність дослідження. У XXI столітті цінується вміння швидко пристосовуватися до змін та навчатися новому. З початком війни в Україні, коли більшість людей були змушені виїхати закордон для порятунку, деяким громадянинам було складно зрозуміти культуру іншої країни. Багато хто не знав іноземної мови, дехто не дуже розумів правил та політичних норм країни в яку вони тимчасово виїхали, а деякі люди були не готові до міжкультурної комунікації. Це сталося, насамперед через те, що раніше в школах не звертали велику увагу на формування лінгвосоціокультурної компетентності (ЛСКК) та не відводили цьому провідну роль при вивченні іноземної мови. Але чому зараз це важливо?

По-перше, це здатність особистості до іншомовного спілкування. Останнім часом через трансформацію нашої системи освіти, що призвело зокрема до створення НУШ, були збільшені вимоги до рівня іншомовної готовності. Це означає, що велику роль педагоги повинні приділяти саме розвитку міжкультурного спілкування.

По-друге, ЛСКК — це про навчання позитивного відношення учня до традицій, історії, культури, звичаїв іншої країни. На мою думку, це не просто про вивчення однієї галузі, це про цілісну систему іншої країни, з її правилами, специфікою, стереотипами та особливостями.

По-третє, вивчення іншомовних мов та культур підвищує всебічний розвиток особистості, що позитивно впливає на саму людину. Якщо зацікавити учня у формуванні ЛСКК, то в результаті рівень інтелекту неодмінно покращиться.

Особливо корисним засобом при формуванні ЛСКК є використання аудіо- та відеоматеріалів. Це зацікавить учнів та дозволить їм практикувати сприймання іноземної мови на слух.

Актуальність даної роботи спричинена розумінням, наскільки важливою є лінгвосоціокультурна компетентність в сучасному світі. І також наявністю проблем та перешкод при формуванні ЛСКК на практиці при вивченні іноземної мови.

Об'єкт дослідження: процес формування ЛСКК в учнів основної школи.

Предмет дослідження: методика використання аудіо- та відеоматеріалів як засобу формування лінгвосоціокультурної компетентності на уроках англійської мови.

Мета дослідження: науковий аналіз та узагальнення поняття ЛСК; виділити проблеми та перешкоди при формуванні лінгвосоціокультурної компетентності за допомогою аудіоматеріалів та знайти шляхи вирішення цих труднощів.

Для досягнення поставленої мети необхідним є виконання наступних **завдань**:

- аналіз наукової літератури з даної теми;
- проаналізувати вікові особливості учнів основної школи для того, щоб прийняти до уваги це в процесі формування ЛСКК;
- чітко окреслити етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності;
- провести опитування учнів з даної теми;
- обрати найкращі вправи і завдання для формування даної компетентності.

Наукова новизна дослідження полягає в доцільності розвитку лінгвосоціокультурної компетентності в учнів, особливо у зв'язку з війною в Україні та вимушеною міграцією багатьох людей за кордон. Через недостатньо розвинуті навички ЛСКК багато українців стикнулися з перешкодами в оволодінні іноземною мовою.

У процесі роботи використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновку, резюме та списку джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІНВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1.1 Особливості формування лінгвосоціокультурної компетентності

Лінгвосоціокультурна компетентність (ЛСКК) – здатність і готовність людини спілкуватися іноземною мовою та поважати звичаї та традиції інших культур .

Сформованість лінгвосоціокультурної компетенції учнів передбачає комплексний розвиток її ключових складників та цілком залежить від інтегрованого, цілісного, взаємопов'язаного володінням предметними (мовною, мовленнєвою, комунікативною) та загально-навчальними (соціокультурною) компетенціями. [5, с.184]

Дана компетентність складається з трьох складових :

- *соціолінгвістична;*
- *соціокультурна;*
- *соціальна.*

Кожна з цих складових має певні навички, знання та вміння.

У Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти виділяється соціолінгвістична компетентність, яка забезпечує спільне вивчення мови і культури.[7, с.13]

Соціолінгвістична компетентність – це ціла система уявлень про традиції, культуру та звичаї країни, мова якої вивчається. Володіти даною компетентністю означає мати більш повноцінну комунікацію. Адже, це вміння використовувати мовні форми та засоби у відповідності з контекстом , ситуацією або стилем спілкування.

Метою формування цієї компетентності є формування в учнів вмінь та навичок, які необхідні для сприймання іншомовної культури.

Якщо активно розвивати та використовувати соціолінгвістичну компетентність на уроках іноземної мови, то можна досягти певних **результатів** :

- покращення пізнавальної активності учнів;
- формування позитивної мотивації;
- спонукання до самостійного вивчення іноземної мови;
- розвиток уваги, пам'яті, мислення;
- формування ідеї про зв'язок мови та культури.

Соціолінгвістичні знання – складові даної компетентності, тобто знання мовних засобів з культурною винятковістю :

- фонова лексика;
- безеквівалентна лексика (слова, які не перекладаються дослівно через приналежність тільки певній культурі);
- сталі вирази та ідіоми;
- фразеологізми.

Соціокультурна компетентність – здатність людини використовувати вміння та власні здібності для коректного іншомовного спілкування. Зазвичай при дослідженні даної компетентності, звертається особлива увага на **країнознавчу** та **лінгвокраїнознавчу** компетенції.

Країнознавча компетенція – це знання економіки, культури, державного устрою іншої країни.

Лінгвокраїнознавча формує розуміння про загальні особливості мовної та мовленнєвої поведінки носіїв мови в різноманітних ситуаціях в спілкуванні.

Соціокультурні знання – це знання про країну в цілому :

- історію та основні події в країні;
- економіку та культуру;

- традиції та звичаї, духовні цінності.

Метою формування соціокультурної компетентності є обізнаність учнів з географією, історією, літературою, культурою. Це допомагає скласти повне уявлення про країну, мова якої вивчається, оскільки в процесі міжкультурного спілкування його учасники повинні адекватно сприймати один одного, брати до уваги потреби своїх співбесідників та усвідомлювати, як співбесідники сприймають їхню вербальну та невербальну поведінку.[19, с.152]

Соціальна компетентність – навички особистості вести коректну комунікацію з іноземними громадянами та досягати взаєморозуміння у різноманітних ситуаціях з носіями мови.

Дана компетенція передбачає готовність та бажання співпрацювати та взаємодіяти зі співрозмовником, впевненість в собі, вміння вирішувати певні проблеми, які можуть виникнути в процесі спілкування, здатність поставити себе на місце іншого [14, с. 5].

Дуже влучними є ідеї українського вченого **О. Ніколаєску**, який розглядає **соціальну компетентність** як «процес і результат засвоєння й активного відтворення особистістю соціально-культурного досвіду (комплексу знань, умінь, цінностей, норм, традицій) на основі її діяльності, спілкування, відносин; як інтегративний результат, що передбачає зміщення акцентів з їх накопичення до формування здатності застосовувати досвід діяльності при вирішенні життєвих проблем, брати на себе відповідальність, проявляти ініціативу, активність у командній роботі, попереджувати і вирішувати конфлікти, бути толерантним у складних ситуаціях, проявляти емпатійність» [15, с. 6].

Соціальні знання – знання властивих культурі правил і норм спілкування в різних ситуаціях (привітання, прощання, вибачення, прохання тощо).

Розрізняють **паравербальні** та **невербальні засоби** спілкування.

Паравербальні – інтонація, паузи, ритм та гучність мовлення, швидкість та тембр голосу. Ці елементи допомагають нам розрізняти настрій співрозмовника та надають додаткового змісту.

Невербальні – погляд, міміка, поза, жести. Це вид безсловесної поведінки і може допомогти краще зрозуміти настрій співрозмовника.

“ ...Все це справляє на співбесідників певне враження ще до того, як ви сказали перше слово. Симпатія чи антипатія до співрозмовника формується саме в ці найперші хвилини ”.[1, с. 327]

Іншомовна комунікативна компетентність – здатність успішно розв’язувати завдання взаєморозуміння і взаємодії з носіями мови, яка вивчається, відповідно до норм і культурних традицій в умовах прямого й опосередкованого спілкування [12, с. 302].

1.2 Мета та цілі формування ЛСКК в учнів основної школи

Формування лінгвосоціокультурної компетентності є важливим елементом у вивченні іноземної мови. У навчальній програмі з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів України (академічний рівень) та в Концепції «Нова українська школа» основним завданням сучасних учителів є формування комунікативної компетентності учнів [18]. Саме тому, цей процес має свою мету і цілі.

Мета формування ЛСКК – забезпечення ефективної комунікації та взаєморозуміння між людьми з різних культур, що означає не лише знання мови та мовних засобів, але й обізнаність в культурному та соціальному житті країни, мова якої вивчається.

Процес навчання іноземної мови як засобу міжнародної комунікації передбачає набуття певних знань, вмінь та навичок, таких як: накопичення соціокультурних даних про країну, мова якої вивчається; розвиток і вдосконалення усіх видів мовної діяльності (аудіювання, письма, читання та говоріння); організація усного та письмового аспектів спілкування; використання іноземної мови у майбутніх цілях [20, с. 28].

Основні цілі формування лінгвосоціокультурної компетентності:

- розвиток мовних навичок та вміння комунікувати іноземною мовою в різних ситуаціях та контекстах;
- формування поваги до культури та традицій іншої культури;
- вміння розрізняти різноманітні культурні звичаї та коректно впроваджувати їх у своє мовлення іноземною мовою;
- розвиток емпатії та толерантності;
- розширення світогляду та кругозору, пізнання історії, звичаїв та традицій інших країн.

Досягнення цих результатів можливо шляхом представлення нового погляду, досвіду стосовно власної та іншомовної культури; розвитку емпатії для розуміння автентичних текстів художньої літератури. [13, с.155]

Використання аудіо- та відеоматеріалів під час формування ЛСКК надає додаткові результати. Наприклад: покращення вміння учнів сприймати інформацію на слух, розвиток навичок аудіювання.

Кожен соціум має специфічну, характерну тільки для нього картину світу, яка відповідає фізичним, духовним, технологічним, естетичним, етичним та іншим потребам. [6, с. 14]

Візьмемо до прикладу ситуацію: учитель під час уроку вирішив погладити учня по голові за гарну відповідь. В Україні це позитивний крок, який сприймається абсолютно нормально, але якщо ми говоримо про країну Азії, то це недопустимо. Це може означати непристойну поведінку вчителя. Тому, перед початком комунікації з іноземцем бажано дізнатися норми поведінки, звичаї та культурні особливості країни, де проживає іноземець.

1.3 Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності

В. Мазниченко вважає, що тренувати навички та вміння аудіювання потрібно протягом усього процесу вивчення іноземної мови. [11] Формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів, особливо в основній школі – це цілий процес, який вимагає дотримання певних етапів.

Основні етапи формування ЛСКК:

1. ***Вивчення мови.*** Цей етап заключається в опануванні фонетики, граматики, лексики мови. Необхідно також розвивати навички письма, читання, говоріння та аудіювання. Особливо при формуванні ЛСКК за допомогою аудіоматеріалів велику увагу треба приділяти різноманітним завданням на прослуховування матеріалу та обговорення його.
2. ***Інформування учнів про культуру та соціум країни,*** мова якої вивчається. На цьому етапі необхідно ознайомити учнів з історією, традиціями та звичаями, культурні особливості. Це робиться для того, щоб в учнів склалося краще розуміння про іншу країну та її правила.
3. ***Формування іншомовної комунікативної компетентності.*** Для розвитку даної компетентності необхідно вивчати норми мовлення та особливості мовленнєвої поведінки. Це допоможе учням коректно використовувати іноземну мову під час спілкування та комунікації з іншомовними громадянами. Використання різних відео- та аудіоматеріалів на уроках англійської мови буде гарним прикладом як правильно комунікувати з іноземцями.
4. ***Розвиток іншомовної культурної компетентності.*** Учням потрібно знати певні культурні особливості іншомовної країни, її звичаї та табу у спілкування. Це вивчається для того, щоб під час комунікації з іноземцями уникнути непорозумінь. Наприклад, в Україні часто

використовується жест, коли рукою показується ОК, але в США цей самий жест має негативне значення.

Ці основні етапи у формуванні лінгвосоціокультурної компететності допоможуть учням краще розуміти і сприймати іншу культуру та спілкуватися з іноземними громадянами. Для кращого результату треба також додатково вивчати нові матеріали, читати та дивитися фільми на іноземній мові.

Навчання іноземної мови перетворюється на процес подолання мовних бар'єрів, відходу від стереотипів та постулатів минулого, розуміння «чужої» культури. Для забезпечення ефективності навчання мови вчитель оперує різними формами, методами, прийомами та засобами.[3]

Самим головним є спілкування з носіями мови, щоб пропрацювати все вивчене на практиці. Для цього створено безліч програм, додатків та курсів, де учні мають змогу спілкуватися з іноземцями та обговорювати з ними різні теми.

ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

Підсумовуючи, лінгвосоціокультурна компетентність дуже важлива для майбутньої міжкультурної комунікації, а саме тому починати її формувати необхідно ще в школі. Формуванню ЛСКК приділяли свою увагу такі науковці як Л.І. Шевченко, М.Б. Нацюк, М.В. Степаненко та інші. Важливим є те, що згідно з думкою Л.І. Шевченко формувати лінгвосоціокультурну компетентність треба з раннього дитинства та продовжувати протягом усього життя. Також вона вважає, що для успішного формування ЛСКК необхідно практикувати мову в різних соціокультурних ситуаціях та контекстах. Крім того, Л.І. Шевченко підкреслює важливість використання відео та аудіо для більш успішного та результативного формування лінгвосоціокультурної компетентності.

Зі сказаного раніше випливає, що формування ЛСКК повинно бути організовано, комплексно із вивченням мови та культури. Щоб розвиток лінгвосоціокультурної компетентності був успішним потрібно дотримуватися наявних етапів формування. Завдяки такому підходу учні зможуть більш коректно та правильно використовувати мову в різних комунікативних ситуаціях. Також хотілося б виділити основні переваги формування ЛСКК в учнів:

- покращує міжкультурну взаємодію. Учні навчаються розуміти і поважати різні культури. Це допомагає зменшити конфлікти в міжкультурному середовищі;
- удосконалює комунікацію. Учні можуть більш ефективно спілкуватися з іншими людьми, навіть з іноземцями.
- розвиває толерантність. У сучасному світі треба вчити в школах, що необхідно поважати всіх, незалежно від раси, культури чи країни проживання;

- розширює світогляд. Завдяки вивченню нової мови та культури можна більш інтелектуально розвиватися та дізнаватися багато нового.

Отже, формування лінгвосоціокультурної компетентності є важливим аспектом розвитку сучасного освітнього процесу.

Розділ 2. ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1 Критерії відбору вправ та завдань для формування лінгвосоціокультурної компетентності

Успішність опанування ЛСКК залежить від коректного вибору вправ та завдань для учнів. Підбір вправ для формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів основної школи повинен бути здійснений з урахуванням наступних критеріїв:

1. *Мета вправи:* вправи повинні мати чітку мету та спрямовуватися на досягнення певної цілі. Наприклад, вивчення культурних особливостей країни, мову якої вивчають учні.
2. *Вікові особливості учнів:* вправи мають враховувати вікові особливості учнів та бути пристосовані до рівня їхніх знань та навичок. Вправи повинні бути доступні та зрозумілі для учнів. В той же час вправи повинні містити лексику, яка вивчається учнями основної школи.
3. *Співвідношення між мовним та культурним аспектами:* вправи повинні бути спрямовані на розвиток як мовних, так і культурних навичок учнів.
4. *Різноманітність вправ:* вправи повинні бути різноманітними, щоб учні мали змогу використовувати різні мовні навички та відчувати зацікавленість та мотивацію до вивчення мови та культури.
5. *Контекст:* вправи повинні бути в контексті, що пов'язаний з реальними ситуаціями комунікації, що дозволяє учням засвоювати мову та культуру країни як цілісний об'єкт.
6. *Структурованість:* Вправи повинні бути структурованими та логічно побудованими, щоб забезпечити належний розвиток учнів.

7. *Орієнтованість на практику*: Вправи повинні давати учням можливість практикувати свої знання та навички в реальних ситуаціях комунікації.

Основна ж мета навчальних завдань, за В. Плахотником, – “формування складних умінь, без яких неможлива така специфічна форма діяльності, як мовлення [16, с. 5]”.

Правильний підбір вправ для формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів основної школи забезпечить досягнення успіху.

2.2 Вправи і завдання для формування лінгвосоціокультурної компетентності

Лінгвосоціокультурна компетентність є однією з ключових компетентностей, "що реалізує безпосереднє усне спілкування, є реактивним, рецептивним видом мовленнєвої діяльності, відповідає за формування внутрішнього мовлення". [10]

Задача формування лінгвосоціокультурної компетентності в англійській мові може бути досягнута за допомогою різноманітних вправ на аудіювання.

Ось декілька прикладів:

- слухання аудіофрагментів про культурні традиції англійських країн та обговорення їх з учнями. Наприклад, учитель може показати відео про те, як святкують Різдво в Англії, і потім попросити учнів розповісти про святкування Різдва в Україні; О. В. Бігич звертає увагу на те, що формування аудитивної компетенції варто починати з невеликих текстів за обсягом та поступово збільшувати тривалість їх прослуховування.[2, с.176]

- прослуховування аудіофрагментів про соціальні проблеми англійських країн та обговорення їх з учнями. Наприклад, учитель може показати відео про проблеми бездомності в США і потім попросити учнів обговорити, які проблеми з бездомністю є в Україні та як їх можна вирішити;

- вправа з аудіофрагментами про історичні події англійських країн та обговорення їх з учнями. Наприклад, учитель може показати відео про президентів США та їхній вплив на історію та обговорити з учнями вплив українських президентів;

- слухання аудіофрагментів про культурні події, наприклад, концерти, виставки, кінофестивалі та обговорення їх з учнями. Наприклад, учитель може

показати відео про фестивалі в Англії та потім попросити учнів розповісти про свої улюблені музичні фестивалі в Україні;

- вправа з використанням аудіо записів з англійськими піснями, включаючи класику та сучасні хіти. Після слухання учні можуть ділитися враженнями та висловлювати свої думки про зміст та емоційну складову пісні;

- прослуховування різноманітних аудіо записів, наприклад, інтерв'ю зі знаменитістю або новини. Учні можуть прослуховувати запис та відповідати на питання про зміст, головну ідею та ключові слова;

- слухання аудіо книг або радіопередач. Учні можуть слухати запис та розповідати про головних героїв, дії та зміст книги або передачі;

- створення діалогів. Вчителі можуть записати аудіотекст з діалогом між двома людьми на різні теми, які стосуються культури англійськомовних країн. Після прослуховування учні повинні створити свій власний діалог на ту саму тему. Доцільно створювати тематично-орієнтовані дискусії, прив'язуючи їх до соціокультурної компетенції учнів та застосовуючи відповідну спеціалізовану лексику[4, с.15];

- створення аудіо диктантів або інших вправ на основі аудіо записів. Учні можуть слухати запис та записувати ключові слова або фрази.

При відборі вчителем матеріалів до уроку слід враховувати наявність ЛСК інформації, яка відповідає віковим особливостям учнів та тематиці уроку.[9, с.42]

Для більш успішного формування ЛСКК необхідно враховувати рівень англійської мови в учнів та відповідно до цього вибирати вправи і завдання для розвитку навичок аудіювання.

2.3 Складнощі та подолання наявних перешкод при формуванні лінгвосоціокультурної компетентності

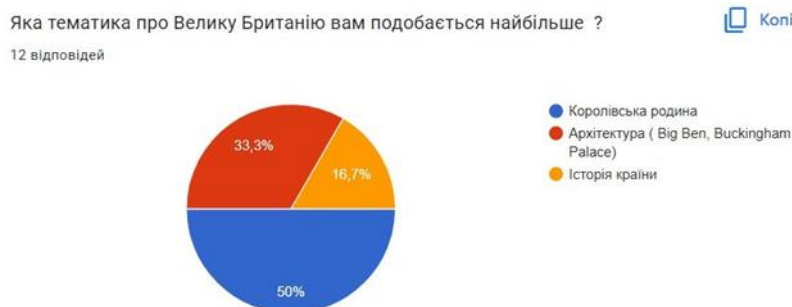
Упродовж усієї педагогічної практики у Скандинавській гімназії я виконувала науково-дослідницьку роботу «Формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні з використанням аудіоматеріалів на уроках англійської мови в основній школі». Метою було дослідити ефективність аудіоматеріалів у формуванні ЛСКК та зрозуміти які складнощі виникають під час навчання та як їх подолати. Формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів основної школи за допомогою аудіювання може стикатися з рядом складнощів. Деякі з них можуть включати:

1. ***Різниця в мовному рівні.*** Зазвичай учні мають різний рівень мовної компетенції, це може позначатися на здатності сприймати та аналізувати інформацію на слух.
2. ***Специфіка мовлення.*** Мовлення на аудіо записах може містити різні фразеологізми, діалекти, скорочення та специфічні висловлювання, через це деякі учні не можуть коректно сприймати на слух.
3. ***Якість навчального матеріалу.*** Вибір аудіозаписів, які не підходять учням за віком і рівнем мови, може знизити ефективність використання аудіювання як засобу формування лінгвосоціокультурної компетентності.
4. ***Незручне місце аудіювання.*** Розуміння мовлення на слух може бути некоректним, якщо учні перебувають у шумному, відволікаючому середовищі або якщо їхня аудіо-обладнання не працює належним чином.
5. ***Недостатній час для аудіювання.*** Через невелику кількість часу, відведеного на прослуховування тексту та виконання завдань, може ускладнити сприймання інформації та аудіо текстів.

Щоб уникнути цих складнощів, вчителі можуть застосовувати різноманітні підходи, такі як використання різноманітних текстів та аудіо записів на різному рівні складності, надання учням додаткової інформації про контекст та тему, створення комфортного для аудіювання середовища, розробка захопливих та цікавих завдань.

Шляхи вирішення проблем у формуванні лінгвосоціокультурної компетентності:

- для успішного формування ЛСКК в аудіюванні обов'язково треба дотримуватися декількох етапів. До-текстовий (Before-Listening), Текстовий (While-Listening), Після-текстовий (After-Listening). При ретельному дотриманні цих етапів, результати аудіювання будуть більш успішні та вдалі;
- підбір відповідного матеріалу. Важливо дібрати засоби навчання, які будуть цікаві для учнів та відповідатимуть їх інтересам. Можна використовувати різноманітні відео, аудіокліпи, аудіокниги та інші матеріали. Наприклад, результати мого опитування серед учнів основної школи показали, що вони мають певні теми, які їх цікавлять і ми можемо розвивати ЛСКК в аудіюванні використовуючи тематику, якою учні цікавляться;

(Мал.1)

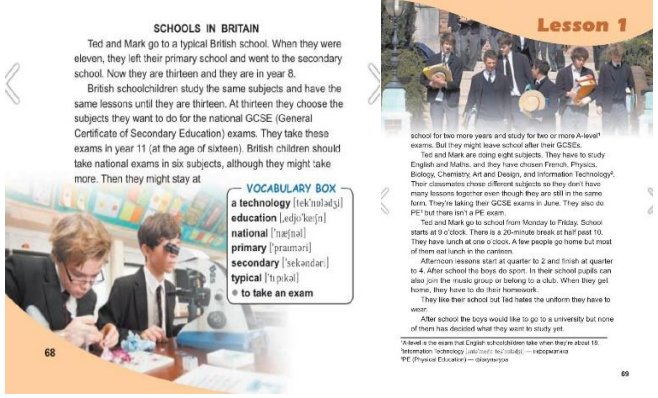
- забезпечити мотивацію учнів. Для цього бажано використовувати захоплюючі теми, які зацікавлять учнів та спонукатимуть їх до навчання. Наприклад, можна знайти фрагмент з сучасного шоу чи

подкасту, які учні люблять дивитися, прослухати уривок та обговорювати різні питання і виконувати завдання;

- більше практики. Важливо практикуватися в аудіюванні на різних рівнях складності та з різноманітних джерел. Це гарантуватиме підвищення рівня володіння мови та розширення словникового запасу і, як результат, в учнів буде формуватися лінгвосоціокультурна компетентність за допомогою аудіоматеріалів.

2.4 Фрагмент уроку з формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні

За підручником Карпюк О.Д. Англійська мова (8-й рік навчання) [8, с. 67]

<p>Основна частина уроку</p> <p><i>До-текстовий етап (Before-Listening)</i></p> <p>Приєм 1 Розвиток мовлення</p> <p>МОНОЛОГІЧНОГО</p> <p>Приєм 2 Вправа True/False</p> <p><i>Текстовий етап (While-Listening)</i></p> <p>Приєм 1 Прослуховування тексту</p> <p><i>Після-текстовий етап</i></p>	<p>T.: Students, now your task is read the statements and say if they are true or false. It is just your opinions. Then we listen the text and check your answers.</p> <p>1 a) Read the statements and say if they are true or false.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 British children start school when they are six. 2 They leave their primary school when they are 11. 3 When they are 13, they go to the 10th form. 4 They start a school day at 8 o'clock. 5 They usually have lunch at school. 6 They don't have lessons in the afternoon. 7 They go to school on Saturdays. <p>S.: answers</p> <p>T.: Well done. Now your task will be to listen twice very carefully to the text and pay attention to the key phrases.</p> <p>T.: Great, now let's check your answers from the first task.</p> <p>S.: answers</p> <p>T.: Good job. Now look at this task and read the beginning of sentences carefully. You</p>
---	--

освітню систему у Британії, то на початку уроку можна запитати учнів, що вони знають про освітні системи інших країн– їх структуру та підходи до навчання. Головна ціль підготовчих вправ створити слухові образи, розвинути аудитивну пам'ять, навчити прогнозувати зміст слухового повідомлення.[17]

Прослуховування тексту бажано робити двічі, щоб учні краще зрозуміли та сприйняли інформацію. Після цього для успішного формування лінгвосоціокультурної компетентності необхідно тренувати та розвивати монологічне та діалогічне мовлення.

ВИСНОВОК ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

Підводячи підсумки, методика формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні в учнів основної школи є ефективним інструментом для покращення рівня володіння мовою та розвитку загальної культури учнів. Це допомагає формувати уявлення учнів про культурні та соціальні особливості країн, мови яких вивчається. Досягнення цих цілей відбувається завдяки використанню різноманітних прийомів, таких як прослуховування та аналіз аудіоматеріалів, розвиток монологічного та діалогічного мовлення.

Одним з ефективних методів формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні є використання аудіо- та відеоматеріалів, що відображають різні соціокультурні контексти та ситуації комунікації. Важливо забезпечувати поетапне формування навичок розуміння на слух та розширення активного словникового запасу.

Отже, на основі аналізу наукової літератури та практичного досвіду можна зробити висновок, що методика формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні в учнів основної школи має бути спрямована на розвиток навичок розуміння на слух, використання сучасних та цікавих матеріалів та системний підхід до розвитку мовної компетенції учнів.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження теми "Методика формування лінгвосоціокультурної компетентності в аудіюванні в учнів основної школи" було досліджено основні підходи до розвитку аудіювання в контексті мовної освіти, а також визначено основні етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності учнів.

В процесі аналізу літератури було встановлено, що розвиток аудіювання повинен здійснюватися в контексті формування лінгвосоціокультурної компетентності учнів. Для досягнення цієї мети було запропоновано низку методик та прийомів, які передбачають активну участь учнів у процесі навчання та сприяють розвитку їх мовленнєвих навичок та мовної компетенції.

Результати дослідження показали, що успішне формування лінгвосоціокультурної компетентності учнів в аудіюванні можливе лише за умови комплексного підходу до навчання мови, який передбачає використання різноманітних методик та технологій, зокрема, ігрових та інтерактивних форм навчання.

Отже, можна стверджувати, що розвиток лінгвосоціокультурної компетентності учнів у процесі навчання аудіювання є важливим елементом мовної освіти в основній школі. Для досягнення цієї мети необхідно використовувати комплексний підхід до навчання, що передбачає застосування різноманітних методик та технологій, спрямованих на розвиток мовленнєвих навичок та мовної компетенції учнів.

РЕЗЮМЕ

У роботі розглядаються поняття “лінгвосоціокультурна компетентність”, її складові, мета, цілі та методика формування.

Робота складається зі вступу, двох розділів, семи підрозділів, висновку до першого розділу, висновку до другого розділу та висновку.

Загальна кількість сторінок – 31. У списку використаної літератури нараховується 20 джерел.

У першому розділі проведено теоретичний аналіз поняття “лінгвосоціокультурна компетентність”, розглянуто визначення та структуру даної компетентності. Було сформульовано етапи та цілі формування лінгвосоціокультурної компетентності.

У другому розділі описано практичний підхід до формування ЛСКК, наведено приклади вправ та сформовано фрагмент уроку, як приклад. Також було розглянуто рекомендації для успішного формування лінгвосоціокультурної компетентності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація: підручник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. 464 С.
2. Бігич, О. Б. (2011). Методика формування іншомовної компетенції в аудіюванні у студентів мовних спеціальностей. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної
3. Бочкарьова О. Ю. Методика навчання майбутніх учителів англійської мови професійно спрямованого аудіювання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Олена Юрїївна Бочкарьова. Київ, 2007. 179 С.
4. Бронетко І. А. Змістовий аспект формування лінгвосоціокультурної компетенції учнів загальноосвітньої школи [Електронний ресурс] / І. А. Бронетко // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. 2015. Вип. 54. С. 14-16.
5. Бронетко І. А. Методика формування лінгвосоціокультурної компетенції учнів загальноосвітніх шкіл [Електронний ресурс] / І. А. Бронетко // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер. : Філологічні науки. 2014. Кн. 3. С. 183-186.
6. Бронетко І. Принципи та засоби формування англійської лінгвосоціокультурної компетенції [Електронний ресурс] / І. Бронетко // Теоретична і дидактична філологія. 2015. Вип. 19. С. 12-19.
7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / пер. з англ. О. М. Шерстюк; наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвін, 2003. 273 С.
8. Карпюк О.Д. Англійська мова (8-й рік навчання) English (Year 8) : підручник для 8-го класу закладів загальної середньої освіти. 2-ге вид. перероблене. Тернопіль: Видавництво Астон 2021 272 С.

9. Кравець О. Є. Використання літературних творів як засобу формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів початкової школи на уроках іноземної мови / О. Є. Кравець, І. М. Свириденко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вінниця : Твори, 2020. Вип. 62. С. 42-47
10. Краснополіна М.Й., Канівська ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 Канівської міської ради Черкаської області. Особливості формування лінгвосоціокультурної компетенції учнів при вивченні другої іноземної мови. 2018
11. Мазниченко В. М. Особливості навчання аудіювання / В. М. Мазниченко // Вісник Національного університету оборони України. 2013. Вип. 2. С. 89-94.
12. Методика навчання іноземних мов і культур: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / [Бігич О. Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін.]; за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 С.
13. Нацюк М. Б. Психологічні передумови формування лінгвосоціокультурної компетентності у майбутніх учителів іноземної мови в процесі читання художньої літератури [Електронний ресурс] / М. Б. Нацюк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка . 2013. Вип. 1. С. 151-156.
14. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу / С. Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. 2010. № 2. С. 11-17.
15. Ніколаєску І.О. Формування соціальної компетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів: Науково-методичний посібник. Черкаси: ОПОПП, 2014. –76 С.

16. Плахотник В. Чи можуть бути вправи комунікативними? / Василь Макарович Плахотник // Навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. 2009. № 3. С. 3–5.
17. Поселецька Катерина, Манятовська Ганна. Методичні засади навчання аудіюванню та шляхи контролю отриманих навичок в учнів старшої школи. Вінниця. 2021
18. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з англійської мови
19. Трикашна Ю.І. Вимоги до вправ для формування соціокультурної компетентності майбутніх філологів з використанням автентичного художнього фільму. Вісник ХНУ №1072. Київ. 2013
20. Rogers E. M. Intercultural communication / E. M. Rogers, T. M. Steinfatt. Illinois: Waveland Press, Inc. 292 С.